

[Grøndahl.]

og her har regeringen et tungt ansvar, fordi den ikke i den planlægningsrus med byplaner, egnplaner, dispositionsplaner, og hvad ved jeg, fra administrationens side helt havde glemt, at der skulle være byggemodne arealer nok, altså nok jord i inder- og mellemzonerne.

Den tredje årsag til det dyre byggeri er den ekstraordinært høje rente, der må betales for tiden. Også her må ansvaret lægges på regeringen, der ved sine økonomiske dispositioner nærmest har bragt landet til tiggerstaven og har måttet finde sig i, at nationalbanken, for dog at redde stumperne, som en afværgeforanstaltning har sat diskontoen op til 6,5 pct., der for byggeriet vel i realiteten betyder en 8-9 pct. En så høj rente kan ikke undgå at sætte sit meget tydelige præg på huslejen. For nogen tid siden så jeg en opstilling, der viste, at hvis man opfører en bebyggelse på 90-100 m², altså ca. en treværelses lejlighed, kan der regnes med, at en rentesækning på 2 pct. vil bevirke, at lejligheden kan udlejes 120-140 kr. billigere pr. måned. Dette er jo talende tal.

Den fastlåsen af huslejerne i den gamle boligmasse, som forårsager, at der ikke er den naturlige cirkulation af fraflyttere og tilflyttere fra og til den lejlighedstype, der passer den enkelte familie bedst, er en af de faktorer, som bidrager mest til den høje husleje, der nu må betales, hovedsagelig af den unge generation. Og nu forlanger den højtærede boligminister en yderligere fastlåsen på nye områder. Dette kan ikke være rigtigt.

Af de forhandlinger, der i går fandt sted her i tinget, fremgik det meget tydeligt, hvorfor regeringen har fremsat dette lovforslag. Der er her et område, hvor prisudvikling ikke er under kontrol — altså under statens kontrol — og i den meget særprægede form, hvori regeringen har serveret sine forholdsregler mod pris- og avanceglidning uden at medtage lønglidning, må naturligvis samtlige områder inden for prisdannelsen tages i ed. Vi ser her det socialistiske system i renkultur: loft over priserne, men ikke loft over de lønninger, der medgår til boligens opførelse og lejeforholdets etablering. Fremgangsmåden er den sædvanlige, kontrol her og kontrol dér, nævn og særdomstole giver

øget magt, den statsautoriserede boligproduktion favoriseres, og kårene for det private byggeri forringes tilsvarende.

Det er overordentlig let at se, hvad alt dette fører til: boligproduktionens forringelse og fordyrelse, endnu flere familier ladt tilbage uden bolig, voksende utilfredshed hos ungdommen, sundhedsfarlig ophobning af mennesker i små, usle, gamle lejligheder.

Vi har for så vidt ikke noget imod at drøfte en lovgivning på dette område, den må blot ikke lide af de nævnte skavanker, og forudsætningen må være, at fuldstændigt lønstop indføres samtidig med stop for priser og avancer. Det ligger således, at vi ingen tiltro har til, at det sociale byggeri bedre forstår at få de rigtige priser igennem end det private byggeri. Det eneste, der for alvor inden for boligsektoren kan holde igen på prisdannelsen, er den frie konkurrence, altså boliger nok. Om regeringen blot ville forstå, at forbud, kontrol og regulering alt sammen kun har én virkning: færre boliger.

Som allerede nævnt: på grund af dårlig planlægning fra myndighedernes side er der for få byggemodne grunde. Den, der har en grund — en mangelvare altså — vil selvfølgelig foretrække at vente med at bygge, indtil mulighederne for at gøre en sikker forretning er til stede. Med dette forslag forøger regeringen sine vanskeligheder på boligområdet, og det er yderligere et skridt i den forkerte retning, som vort parti ikke kan medvirke til.

Boligministeren (Carl P. Jensen): Når vi behandler et spørgsmål som det, der er fremme her om lejekontrol, er det naturligt at vente, at man også taler om mange andre ting, om byggeomkostninger og om de konsekvenser, man mener at faggrænser og meget andet, som er blevet nævnt her, har på dette område, ikke mindst fordi byggeomkostningerne spiller en rolle, idet de skulle være en af de faktorer, der danner grundlaget for lejeansættelsen. Som nævnt af venstres ærede ordfører, det ærede medlem hr. Ib Thyregod, har man i går ved forhandlingerne netop drøftet dette problem. Jeg ville også gerne i går have gået ind i den debat, der blev rejst af det ærede medlem hr. Axel Kristensen, og jeg havde